

אוגוסט, 2007

ניצול אפר פחם מרחף להשבחת בוצת שפכים עירונית לשימוש בחקלאות מחקר המשך

שימוש בבמס"א (בוצה מיוצבת באפר פחם ובסיד) כתוסף לקרקע בגידולי שדה נבחן ע"י צוות חוקרים מהמכון לקרקע, מים וסביבה במרכז וולקני בראשות דר' פנחס פיין במסגרת תוכנית מחקר אשר כללה בשלבה הראשון בשנים 2005 - 2006 :

מחקר המעבדתי

היבטים סביבתיים

עמידת הבמס"א בדרישות התקן לבוצה סוג א'
תכולת מתכות כבדות בבמס"א
קליטת מתכות כבדות בצמחים
תכונות אגרונומיות
הזנת יסודות חיוניים

מחקרי שדה השוואתיים בעונת גידול אחת

מעקב התפתחות צמחים ויבולים בקרקעות שונות, בגידולים שונים ובמשטרי דישון שונים בהשוואה לתנאי ביקורת ללא הוספת במס"א.

שלב א' של המחקר סוכם בדו"ח אשר תמציתו היא כי נראה שאין סיכון לצמח, לקרקע, לשרשרת המזון ולסביבה משימוש בבוצת שפכים מיוצבת בסיד ובחריסיות או באפר פחם, ואין שינוי משמעותי בתכונות הביולוגיות או ההזנתיות של הקרקע.

בהתאם להחלטת המנהלת מוגשת תוכנית להמשך המחקר שעיקריה :

- השלמת מבחני סף סביבתיים בריאותיים בסוגי קרקע שונים – במעבדה ובניסויי שדה. העדר השפעה שלילית סביבתית (תשטיפים למי תהום) ובריאותית (מתכות בצמחים) הוא תנאי לאישור המשרד להגנת הסביבה לשימוש.
- המשך והרחבת מחקרי שדה רב שנתיים – בחלקות קיימות ובחדשות. מבחן האמת של השפעת הבמס"א על הקרקע ועל הגידולים הוא בתנאי שדה. תופעות ותהליכים בעלי משמעות אגרונומית המתרחשים בקרקע יש לבחון על פני זמן במשטרי הוספה שונים ובמחזורי זרעים רב-שנתיים.

תוכנית המחקר לשלב ב' אמורה להתפרס על פני 3 השנים הבאות.